

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 08.10.1997
COM(97) 486 def.

97/0265 (CNS)

Voorstel voor een
RICHTLIJN VAN DE RAAD
betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers
en zelfstandigen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen

(door de Commissie ingediend)

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. INLEIDING

Tijdens zijn bijeenkomst te Amsterdam op 16 en 17 juni 1997 heeft de Europese Raad andermaal laten weten veel belang te hechten aan een naar behoren functionerende interne markt als essentieel onderdeel van de algemene strategie ter bevordering van het concurrentievermogen, de economische groei en de werkgelegenheid in de gehele Unie.

Bovendien heeft de Europese Raad concrete acties goedgekeurd om maximale vooruitgang te boeken bij de uiteindelijke voltooiing van de interne markt: doeltreffender regelgeving, opheffing van de voornaamste overblijvende marktverstoringen, schadelijke belastingconcurrentie vermijden, de sectorale belemmeringen voor marktintegratie opheffen en de totstandkoming van een interne markt die alle burgers ten goede komt.

Verder hecht de Europese Raad het grootste belang aan het scheppen van omstandigheden in de lidstaten die een geschoold en aanpasbaar personeelsbestand en flexibele, op economische veranderingen inspelende arbeidsmarkten bevorderen. Dit vereist een actieve interventie van de lidstaten en de Europese Unie om het vrij verkeer van werkenden binnen de Unie te vergemakkelijken en om de mensen te helpen hun inzetbaarheid te ontwikkelen.

Het doel van deze richtlijn is ervoor te zorgen dat de individuele rechten uit hoofde van aanvullende pensioenregelingen (ouderdoms-, nabestaanden- of invaliditeitspensioen) van werkenden en hun gezinsleden die zich van de ene naar de andere lidstaat van de Europese Unie verplaatsen, worden beschermd. Deze bescherming betreft meer in het bijzonder het behoud van de rechten op aanvullend pensioen uit hoofde van zowel vrijwillige als verplichte aanvullende pensioenregelingen, alsook de grensoverschrijdende betaling van uitkeringen en mogelijk grensoverschrijdend lidmaatschap voor gedetacheerde werknemers.

Het voorstel voorziet daartoe in de middelen om enkele van de bestaande belemmeringen voor het vrij verkeer van werkenden binnen de Unie uit de weg te ruimen. Dit zal een positieve invloed hebben op de mobiliteit op de arbeidsmarkt aangezien de werkenden als zij weten dat hun aanvullende pensioenrechten beschermd worden, vlugger geneigd zullen zijn om in een andere lidstaat te gaan werken. Het voorstel eeft op vergelijkbare wijze de weg voor ondernemingen die optimaal gebruik wensen te maken van hun personeelsbestand door werknemers in andere lidstaten te detacheren. Een grotere flexibiliteit en mobiliteit op de arbeidsmarkt zal de werkgelegenheid en de groei stimuleren.

Zoals reeds is benadrukt in het Groenboek van 1997 over aanvullende pensioenen in de interne markt¹ en in de mededeling van de Commissie van juli 1991² over de bedrijfspensioenen, spelen aanvullende pensioenregelingen een belangrijke rol als tweede pilaar van de sociale zekerheid, omdat zij de door de wettelijke regelingen geboden bescherming aanvullen. Aangezien veel burgers van de Unie zich tot aanvullende

¹ "Aanvullende Pensioenen in de eenheidsmarkt - Een Groenboek" COM(97) 283 van 10.6.1997.

² "Aanvullende sociale-zekerheidsregelingen: de rol van bedrijfspensioenregelingen in de sociale bescherming van de werknemers en de gevolgen daarvan voor het vrij verkeer", SEC(91) 1332.

pensioenregelingen wenden om zich van een vast inkomen te verzekeren als zij met pensioen gaan, wordt de noodzaak om deze rechten te beschermen steeds belangrijker.

II. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 51 van het EG-Verdrag bepaalt dat de Raad met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Commissie de maatregelen vaststelt welke op het gebied van de sociale zekerheid noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van het vrije verkeer van werkenden.

Op basis van artikel 51 heeft de Gemeenschap reeds wetgeving goedgekeurd (Verordeningen 1408/71 en 574/72)³ die bedoeld is om de belemmeringen voor grensoverschrijdende mobiliteit van werkenden op het gebied van **wettelijke** pensioenen uit de weg te ruimen. De wetgeving tast de vrijheid van de lidstaten om de organisatie van hun eigen wettelijke pensioenstelsels te bepalen niet aan. Wat zij wel doet, is waarborgen dat de potentiële mobiliteit van een werkende niet wordt beperkt door hem te benadelen als hij zich van een lidstaat naar een andere verplaatst.

De hierboven genoemde Verordeningen van de Gemeenschap zijn niet van toepassing op aanvullende pensioenregelingen die niet voortvloeien uit de wetgeving maar uit initiatieven van de privé-sector. De meeste zijn gebaseerd op collectieve onderhandelingen of op tussen de sociale partners gesloten akkoorden, andere zijn het gevolg van werkgeversinitiatieven.

In verband met aanvullende pensioenregelingen in de Europese Unie heeft de mededeling van de Commissie aan de Raad van juli 1991 de nodige richtsnoeren vastgesteld en heeft zij de toekomstige door de Commissie op dit gebied te nemen acties geschetst. De mededeling onderstreepte vooral de positieve rol die de aanvullende pensioenregelingen spelen door aan de werkenden sociale bescherming te bieden. In de mededeling is echter ook op een aantal mogelijke belemmeringen voor vrij verkeer van werkenden en dus voor de voltooiing van de interne markt gewezen.

Er is actie nodig om dergelijke belemmeringen uit de weg te ruimen opdat de grensoverschrijdende mobiliteit van de werkenden overeenkomstig de letter en de geest van de Verdragen op Europees niveau kan worden bevorderd, terwijl rekening wordt gehouden met de specifieke eigenschappen van aanvullende pensioenregelingen.

Het Verdrag bepaalt niet alleen de afschaffing van elke op nationaliteit gebaseerde discriminatie, maar ook de eliminatie van elke nationale maatregel die de uitoefening van de door het Verdrag gewaarborgde en de in opeenvolgende arresten van het Hof van Justitie⁴ geïnterpreteerde fundamentele vrijheden door de werkenden belemmert of minder aantrekkelijk maakt.

³ De bijgewerkte versie van deze Verordeningen is gepubliceerd in PB nr. L 28 van 30.1.1997. Sinds de uitbreiding van de persoonlijke reikwijdte van de Verordeningen tot zelfstandigen, is een bijkomende legale basis van artikel 235 van het Verdrag noodzakelijk gebleken.

⁴ Zie zaak C-279/93 *Finanzamt Köln-Altstadt/Schumacher*, arrest van 14.2.1995, Jurisprudentie blz. I-225, zaak C-19/92, *Kraus*, arrest van 31.3.1993, blz. I-1663, zaak C-80/94, *Wielockx*, arrest van 11.8.1995, Jurisprudentie blz. I-2493, zaak 107/94, *Asscher*, arrest van 27.6.1996, Jurisprudentie blz. I-3089.

Alvorens specifieke voorstellen te doen heeft de Commissie in februari 1996 besloten de kwestie van de aanvullende pensioenen nader te bestuderen en heeft daartoe verzocht om de oprichting van een panel op hoog niveau van deskundigen inzake vrij verkeer, voorgezeten door mevrouw Simone Veil, om het dossier te bestuderen en een verslag voor te bereiden.

In zijn op 28 november 1996 ingediend verslag besluit het panel dat, gezien het overzicht van contractuele rechten en de rol van de sociale partners op dit gebied, elke wetgevende interventie van de Gemeenschap beperkt moet zijn tot hetgeen strikt noodzakelijk is om het behoud van rechten veilig te stellen. Het panel benadrukt echter ook dat er meer initiatieven moeten worden genomen om de vrijwillige uitbreiding van rechten aan te moedigen.

Bij het bereiken van zijn conclusies werd het panel geleid door een basisprincipe van communautair recht, namelijk dat van "gelijke behandeling": een Europees burger die ervoor kiest te werken voor werkgevers in meer dan een lidstaat mag daardoor geen rechten op aanvullend pensioen verliezen die hij of zij niet zou hebben verloren indien de oude en de nieuwe werkgever in dezelfde lidstaat gevestigd waren.

Daarom heeft het panel voorgesteld dat de Commissie elk nieuw voorstel voor een richtlijn, ten minste in het begin, moet beperken tot een aanpak op drie punten, met de volgende elementen:

- a) behoud van verworven rechten
- b) grensoverschrijdende betalingen
- c) tewerkstelling voor korte tijd in een andere lidstaat en de mogelijkheid om de bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van oorsprong voort te zetten.

In haar recente mededeling "Modernisering en verbetering van de sociale zekerheid in de Europese Unie"⁵ heeft de Commissie erkend dat het ontbreken van coördinatie inzake aanvullende pensioenregelingen op communautair niveau een echt probleem vormt voor werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen, en geconcludeerd dat er behoefte is aan op de aanbevelingen van het panel op hoog niveau voortbouwende communautaire wetgeving.

Bovendien heeft de Commissie in het recente Groenboek over aanvullende pensioenen in de interne markt aan alle betrokken partijen (met inbegrip van de regeringen, sociale partners, en vertegenwoordigers van aanvullende pensioenregelingen) een aantal vragen gesteld met de bedoeling de analyse van de overblijvende problemen die het vrije verkeer belemmeren, te verdiepen. Hieronder verstaat men met name de lange wachttijden, de moeilijkheden met de overdraagbaarheid van verworven pensioenrechten en de fiscale moeilijkheden in verband met het verwerven van pensioenrechten in meer dan een lidstaat.

In deze context dient de Commissie dit voorstel voor een richtlijn van de Raad in als een eerste stap tot het uit de weg ruimen van belemmeringen voor vrij verkeer met betrekking tot aanvullende pensioenen, in het licht van de aanbevelingen van de deskundigen van het panel op hoog niveau inzake vrij verkeer, zulks na raadpleging van alle betrokken partijen.

⁵ COM(97) 102 def. van 12.3.1997.

Dit voorstel is in overeenstemming met de recente besluiten van de Europese Raad van Amsterdam, die nog eens benadrukte welk belang wordt gehecht aan een naar behoren werkende interne markt als essentieel onderdeel van de globale strategie om het concurrentievermogen, de economische groei en de werkgelegenheid in de gehele Unie te bevorderen. De Raad verwelkomde het "Actieplan voor de interne markt"⁶ van de Commissie, en keurde zijn globale doelstelling goed. De vier strategische doelstellingen in het actieplan moeten de basis vormen van een hernieuwde politieke inspanning om de overblijvende belemmeringen uit de weg te ruimen zodat van alle potentiële voordelen van de interne markt gebruik kan worden gemaakt. Dit voorstel is een van de acties in strategische doelstelling 4 van het actieplan, "de totstandbrenging van een interne markt die alle burgers ten goede komt".

III. DE COMMUNAUTAIRE MAATREGEL

Waarom een richtlijn ?

Al deze reeds in de mededeling van 1991 aangestipte problemen drukken zwaar op de mobiliteit van werkenden binnen de Unie. Aangezien het hier een grondbeginsel van het Verdrag betreft, is het absoluut noodzakelijk dat iedere werkende die zijn of haar recht van vrij verkeer uitoefent, in een andere lidstaat werk moet kunnen aanvaarden zonder voor het verlies van zijn of haar rechten op aanvullende pensioenuitkeringen te hoeven vrezen. De Commissie heeft echter kunnen constateren dat deze doelstelling niet te verwezenlijken is door de bestaande communautaire wetgeving inzake de wettelijke sociale bescherming eenvoudigweg uit te breiden tot de aanvullende pensioenregelingen. Vanwege het grote aantal verschillende aanvullende pensioenregelingen en het feit dat de werkgevers dikwijls niet wettelijk verplicht zijn tot invoering daarvan, wordt aanvaard dat iedere communautaire maatregel ter verbetering van de bescherming van migrerende werknemers de lidstaten en de sociale partners zo veel mogelijk flexibiliteit moet laten. Anderzijds vormt een aanpassing van de wetgeving van de lidstaten de enige manier om het gestelde doel te bereiken. Daarom blijkt een richtlijn het meest geschikte instrument om de bescherming van de rechten op aanvullende pensioenen te regelen.

Overeenkomstig haar sociaal actieprogramma voor de middellange termijn 1995-1997, de mededeling over de modernisering en verbetering van de sociale zekerheid in de Europese Unie, het Groenboek inzake aanvullende pensioenen in de interne markt, en het actieplan voor de interne markt, presenteert de Commissie dit voorstel voor een richtlijn betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werkenden die zich binnen de Europese Unie verplaatsen.

De Commissie beperkt zich in deze richtlijn tot het vaststellen van een algemeen kader, waarin de brede aanpak wordt geschetst.

De rechtsgrond

De rechtsgronden voor de voorgestelde richtlijn worden gevormd door artikelen 51 en 235 van het Verdrag. Artikel 51 bepaalt dat "de Raad met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Commissie de maatregelen vaststelt welke op het gebied van de sociale zekerheid noodzakelijk zijn voor de totstandkoming van het vrije verkeer van

⁶ CSE(97) 1 def. van 4.6.1997.

⁷ COM(95) 134 def. van 12.4.1995.

werknemers...". Dit artikel bepaalt dat alle belemmeringen op het gebied van sociale zekerheid die het vrije verkeer rechtstreeks of onrechtstreeks hinderen, moeten worden geëlimineerd. Artikel 235 van het Verdrag is noodzakelijk omdat artikel 51 de zelfstandigen niet omvat. Artikel 235 was reeds gebruikt voor de uitbreiding van Verordening (EEG) nr. 1408/71 tot zelfstandigen.

Hierbij moet echter worden benadrukt dat met dit voorstel geenszins wordt beoogd de toepasselijkheid van de bepalingen inzake de interne markt of de mededingingsregels van het Verdrag op instellingen die aanvullende pensioenregelingen beheren, te verminderen. Dit komt overeen met de benaderingswijze die is vastgelegd in het Groenboek over aanvullende pensioenen in de interne markt.

IV. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK I

Doelstelling en werkingssfeer

Artikel 1

Dit artikel beschrijft de doelstelling van de richtlijn, namelijk ervoor zorgen dat de individuele rechten – hetzij reeds verworven, hetzij nog verworven wordend – van de deelnemers aan aanvullende pensioenregelingen – in de zin van artikel 1 van de richtlijn – die zich binnen de Europese Unie van de ene naar de andere lidstaat begeven, adequaat worden beschermd. Deze bescherming geldt niet alleen voor werkenden die momenteel bijdragen betalen aan een aanvullende pensioenregeling of namens wie momenteel bijdragen worden betaald, maar ook voor leden voor wie de bijdragen zijn stopgezet, en zij heeft met name betrekking op het behoud en de overdraagbaarheid van rechten op aanvullend pensioen uit hoofde van zowel vrijwillige als verplichte aanvullende regelingen in de zin van artikel 1 van de richtlijn.

In artikelen 1 en 2 wordt verwezen naar “nog verworven wordende rechten” om de in artikel 6 bedoelde situatie te omvatten. Deze bepaling heeft tot doel de in een andere lidstaat gedetacheerde werknemers in staat te stellen hun bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van oorsprong voort te zetten.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt de personele werkingssfeer van de richtlijn. De richtlijn is van toepassing op alle deelnemers aan aanvullende pensioenregelingen in de zin van artikel 1 van de richtlijn die in een of meer lidstaten rechten hebben verworven of aan het verwerven zijn, alsmede op hun gezinsleden en nabestaanden.

HOOFDSTUK II

Definities

Artikel 3

Gezien de verscheidenheid en complexiteit van de aanvullende pensioenregelingen in de verschillende lidstaten, werd het noodzakelijk geacht enkele van de in het voorstel voor een richtlijn gehanteerde termen te definiëren teneinde verwarring te voorkomen.

- a) Onder "aanvullend pensioen" worden alle invaliditeits-, ouderdoms- en nabestaandenuitkeringen verstaan ter aanvulling op of ter vervanging van de uitkeringen die voor dezelfde risico's door de wettelijke sociale-zekerheidsstelsels worden verstrekt. Wat invaliditeit betreft, wordt deze door de werkingssfeer van de richtlijn gedekt indien en voor zover de aanvullende pensioenregelingen in kwestie pensioenrechten verstrekken in geval van invaliditeit.
- b) De in dit punt gegeven definitie van een aanvullende pensioenregeling stemt overeen met de meer algemene definitie van de ondernemings- en sectorale regelingen in artikel 2 van Richtlijn 86/378/EEG⁸ als gewijzigd bij Richtlijn 96/97/EG⁹ betreffende de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in ondernemings- en sectorale regelingen inzake sociale zekerheid.

Voor de toepassing van de richtlijn wordt als aanvullende pensioenregeling beschouwd elke vrijwillige of verplichte ondernemings-, bedrijfs- en beroepspensioenregeling en elke andere collectieve voorziening met hetzelfde doel, zoals een groepsverzekeringscontract, een per bedrijfstak of sector gesloten en via het omslagstelsel gefinancierde regeling, een op kapitalisatie gebaseerde of uit pensioenreserves bekostigde pensioentoezegging ter verlening van een aanvullend pensioen aan werknemers of zelfstandigen. De richtlijn is niet van toepassing op de wettelijke aanvullende regelingen die al vallen onder de bepalingen van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad, zoals bijvoorbeeld het Deense ATP.

- c) Deze alinea geeft de definitie van een "erkende aanvullende pensioenregeling". Een erkende aanvullende pensioenregeling is een aanvullende pensioenregeling die, in de lidstaat waar deze is getroffen, de door die lidstaat gestelde voorwaarden voor het toestaan van de bijzondere belastingverlichtingen die in het kader van de aanvullende pensioenregelingen mogelijk zijn, vervult. Het doel van deze alinea is vast te stellen welke pensioenregelingen voldoen aan de in de lidstaten gestelde bijzondere eisen inzake belastingvoordeel. Dit is noodzakelijk omdat artikel 7 deze belastingvoordelen in een lidstaat van ontvangst uitbreidt tot de door of namens een gedetacheerde werkende aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van oorsprong betaalde bijdragen.
- d) "Pensioenrechten": alle uitkeringen waarop een deelnemer aan de regeling recht heeft uit hoofde van een aanvullende pensioenregeling.
- e) "Verworven pensioenrechten": rechten verzameld na het voltooien van de wachttijd bepaald door de regels van de aanvullende regeling waarbij de werkende die zijn of haar recht op vrij verkeer uitoefent, aangesloten is. Gezien de bijzondere aard van en de verscheidenheid aan aanvullende regelingen, heeft de richtlijn niet als doel de bij andere regelingen voltooide verzekerde periodes te accumuleren; "Wachttijd" is zowel elke door de regels van een aanvullende regeling vereiste wachtperiode die de werkende moet voltooien om toegelaten te worden tot het lidmaatschap van een dergelijke regeling, als elke door deze regels bepaalde minimum lidmaatschapsperiode die de deelnemer moet voltooien om recht te hebben op pensioen.

⁸ PB nr. L 225 van 12.8.1986, blz. 40.

⁹ PB nr. L 46 van 17.2.1997, blz. 20.

- f) Deze alinea geeft de definitie van “werkende”. In de betekenis van de richtlijn dekt het begrip “werkende” werknemers en zelfstandigen. Het is belangrijk erop te wijzen dat Verordening 1408/71 de zelfstandigen reeds omvat.
- g) Deze alinea definieert “gedetacheerde” werkenden. Een gedetacheerd werkende is een werkende die in een andere lidstaat gedetacheerd wordt en die onder de bepalingen van Titel II van Verordening 1408/71 onderworpen blijft aan de wetgeving van de lidstaat van oorsprong. Het doel is gedetacheerde werkenden voor wat hun grensoverschrijdend deelnemerschap aan een aanvullende pensioenregeling betreft, te dekken onder dezelfde bepalingen van Titel II van Verordening 1408/71 betreffende het grensoverschrijdend deelnemerschap van een gedetacheerd werknemer aan een wettelijk stelsel. Om de samenhang te bewaren moet de duur van het grensoverschrijdend deelnemerschap aan een aanvullende pensioenregeling dezelfde zijn als die welke is toegelaten door de wettelijke stelsels. Zie ook het commentaar op artikel 6, hieronder, voor verdere inlichtingen betreffende detacheringen uit hoofde van Verordening 1408/71.
- h) Deze alinea handelt over de betekenis van “lidstaat van oorsprong”. In de context van de richtlijn is de lidstaat van oorsprong die waar een werkende onmiddellijk voorafgaand aan de detachering heeft gewerkt en waar de aanvullende pensioenregeling waarbij deze is aangesloten, is getroffen.
- i) Deze alinea omschrijft de “lidstaat van ontvangst” als de lidstaat waar een werkende gedetacheerd wordt.

HOOFDSTUK III

Maatregelen ter bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van zich binnen de Europese Unie verplaatsende werkenden

Artikel 4

Artikel 4 handelt over het behoud van verworven rechten van deelnemers die hun bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling stopzetten wanneer zij zich naar een andere lidstaat begeven. Het doel is te waarborgen dat deelnemers die hun bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling stopzetten omdat zij zich van een lidstaat naar een andere begeven, hun verworven rechten integraal behouden in minstens dezelfde mate als deelnemers die hun bijdragen aan de regeling stopzetten maar in de lidstaat in kwestie blijven. Deze bepaling weerspiegelt een van de basisprincipes van het communautair recht dat voortvloeit uit artikel 48 van het Verdrag, namelijk dat een werkende die gebruik maakt van zijn of haar recht op vrij verkeer niet minder gunstig behandeld mag worden dan een werkende die in de lidstaat van oorsprong blijft. Dat betekent dat een werkende die zijn bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling stopzet omdat hij voor een andere werkgever in een andere lidstaat gaat werken, niet de al in deze regeling verworven rechten verliest die hij of zij zou hebben behouden als hij of zij binnen dezelfde lidstaat van werkgever was veranderd.

Artikel 5

Dit artikel verwijst naar een zeer belangrijk grondbeginsel van het Gemeenschapsrecht, namelijk dat van het vrij verkeer van kapitaal (van het Verdrag). De lidstaten moeten ervoor zorgen dat in alle lidstaten van de Europese Unie de prestaties uit hoofde van

aanvullende pensioenregelingen aan de deelnemers van dergelijke regelingen of aan hun rechthebbenden (gezinsleden of nabestaanden) worden uitgekeerd. Dit principe is van toepassing op alle gevallen waar een deelnemer aan een aanvullende pensioenregeling zich om welke reden dan ook van een lidstaat naar een andere heeft begeven. Deze bepaling is echter niet bedoeld om het belasten van de prestaties in de lidstaat waarin de aanvullende pensioenregeling is getroffen, te voorkomen.

Artikel 6

1. Gedetacheerde werkenden verwachten terug te keren naar hun land van oorsprong zonder het opbouwen van hun pensioenrechten te onderbreken. Als gevolg daarvan geven zij en hun werkgever er meestal de voorkeur aan de bijdragen aan de aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van oorsprong tijdens de detachering voort te zetten. Op dit specifieke punt is het doel van het voorstel dit mogelijk te maken en de rechten van een werkende uit hoofde van een aanvullende pensioenregeling op dezelfde lijn te brengen als die welke de werkenden hebben met betrekking tot de wettelijke stelsels van sociale zekerheid uit hoofde van Verordening 1408/71.

Dit weerspiegelt het expliciet verzoek van verscheidene lidstaten tijdens het overleg (zie hoofdstuk VII, hieronder).

Artikel 14, lid 1, onder a), van Verordening 1408/71 bepaalt dat een persoon die als werknemer op het territorium van een lidstaat werkt door een onderneming waaraan hij of zij normaal gezien verbonden is, en die door die onderneming op het territorium van een andere lidstaat gedetacheerd wordt om voor die onderneming werk uit te voeren, onderworpen blijft aan de wetgeving van de lidstaat van oorsprong, op voorwaarde dat de verwachte duur van dat werk niet langer is dan een jaar. Krachtens artikel 14, lid 1, onder b), kan deze periode met een jaar worden verlengd als de lidstaat van ontvangst hiermee akkoord gaat. Krachtens artikel 17 van Verordening 1408/71 mogen twee of meer lidstaten akkoord gaan met detacheringen die meer dan twee jaar duren. Op initiatief van het Raadgevend Comité voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers, dat uit de sociale partners en vertegenwoordigers van de regeringen bestaat, heeft de Administratieve Commissie voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers Aanbeveling nr. 16¹⁰ goedgekeurd. De bedoeling hiervan is het gebruik van artikel 17 te bevorderen in het geval van detachering van werkenden met bijzondere kennis of vaardigheden om de specifieke doelstellingen van de onderneming die hen tewerkstelt, te bereiken, op voorwaarde dat de werkende hiermee akkoord gaat. Zonder het expliciet zo te stellen, worden met de Aanbeveling speciaal de werkenden in multinationale ondernemingen beoogd.

Op verzoek van de Europese Commissie is in 1995 een studie uitgevoerd over de praktische tenuitvoerlegging van deze bepalingen. De resultaten van deze studie zijn tijdens de tweede Europese Conferentie over Sociale Zekerheid, gehouden op Kreta in oktober 1995¹¹, voorgesteld. Hoewel men voorzichtig moet zijn om te

¹⁰ "Aanbeveling nr. 16 van 12.12.1984 betreffende het sluiten van overeenkomsten op grond van artikel 17 van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad", PB nr. C 273 van 24.10.1985.

¹¹ "Het vrij verkeer van werknemers binnen de Europese Unie: detachering en de perspectieven van communautaire coördinatie in de context van Verordening 1408/71."

snel conclusies uit deze studie¹² te trekken, biedt zij een waardevol beeld, niet alleen van het aantal betrokken personen, maar ook van de lengte van de detacheringen in de lidstaten. De studie heeft aangetoond dat er in 1994 539.169 detacheringen zijn geweest op basis van artikel 14, lid 1, onder a), van Verordening 1408/71 (d.w.z. detacheringen van minder dan een jaar).

Verzoeken aan de lidstaten van ontvangst om de detachering uit hoofde van artikel 14, lid 1, onder b), tot twee jaar te verlengen, waren zeer zeldzaam: in 1994 waren er maar 1 802 dergelijke gevallen. De lidstaten van ontvangst gaven bijna altijd hun toestemming voor een dergelijke verlenging. De studie onderstreepte in het bijzonder dat indien een langere detacheringsperiode van bij het begin was vereist, bijna altijd onmiddellijk een beroep werd gedaan op artikel 17. Over het algemeen was de maximale duur van detachering onder artikel 17 vijf jaar. Tussen 1988 en 1994 zijn er in totaal 43 568 (waarvan 12 914 in 1994 alleen) overeenkomsten gesloten onder artikel 17.

Het is de bedoeling dat artikel 6 van toepassing is op een zo groot mogelijk aantal gedetacheerde werknemers die bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling. De Commissie zal hierop toezicht blijven houden ten einde de doelstellingen van de richtlijn te verwezenlijken. In het in artikel 12 bedoelde verslag van de Commissie aan de Raad over de toepassing van de richtlijn zal derhalve ook aandacht worden besteed aan de toepassing van artikel 17 van Verordening 1408/71 om ervoor te zorgen dat de overheden van de lidstaten gedetacheerde werkenden die bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling, toestaan om gebruik te maken van de bepalingen van dit artikel.

2. De tweede alinea van artikel 6 bepaalt dat wanneer de bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling in zijn of haar lidstaat van oorsprong worden voortgezet door of namens een werkende, de lidstaat van ontvangst dit als gelijkwaardig aan deelnemerschap bij een aanvullende pensioenregeling in die Staat erkent. In deze omstandigheden kan de lidstaat van ontvangst de werkende niet tot deelnemerschap aan een op haar grondgebied gevestigde verplichte regeling dwingen.

Deze bepaling is overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie. In zijn arrest in zaak *Guiot*¹³ heeft het Hof gesteld dat de artikelen 59 en 60 van het Verdrag uitsluiten dat een lidstaat een in een andere lidstaat gevestigde onderneming die in de eerstgenoemde lidstaat tijdelijk werk uitvoert, verplicht werkgeversbijdragen te betalen in de vorm van getrouwheids- en van weerverletzegels voor werkenden die aangewezen zijn om dit werk uit te voeren indien deze onderneming voor dezelfde werkenden en voor dezelfde werkperiode al vergelijkbare bijdragen betaalt in de Staat waar zij gevestigd is.

¹² De beschikbare statistische informatie over een aantal detacheringen was onvolledig. Kleinere lidstaten met een gecentraliseerde uitvoerende structuur hadden minder moeilijkheden met het vinden van de gevraagde cijfers dan grotere lidstaten met een gedecentraliseerde structuur.

¹³ *Guiot*, zaak C-272/94, arrest van 28.3.1996, Jurisprudentie blz. I-1905.

Artikel 7

Dit artikel behandelt de fiscale aspecten van de door of namens een gedetacheerd werknemer aan een in de lidstaat van oorsprong gevestigde vergelijkbare pensioenregeling betaalde bijdragen. De werkingssfeer is beperkt tot situaties waarin bijdragen aan dergelijke stelsels worden doorbetaald voor werkenden die zijn gedetacheerd in de zin van Titel II van Verordening (EG) 1408/71. Dat het artikel voorziet in een behandeling voor deze categorie werkenden neemt niet weg dat er een passende oplossing moet worden gevonden voor het ruimere probleem van de belasting van aanvullende pensioenen in de Europese Unie.

Het artikel is bedoeld om eventuele fiscale belemmeringen voor detachering uit de weg te ruimen. Hiertoe en in overeenstemming met de bestaande anti-discriminatie- en gelijke kansenbeginselen zoals door het Verdrag bepaald en in de jurisprudentie van het Hof van Justitie geïnterpreteerd, bepaalt het artikel dat de lidstaat van ontvangst de aan een erkende (d.w.z. fiscaal erkende) aanvullende regeling in de lidstaat van oorsprong betaalde bijdragen fiscaal op dezelfde wijze moet behandelen als de aan een op zijn grondgebied gevestigde vergelijkbare erkende aanvullende regeling betaalde bijdragen. De bijdragen worden bijgevolg behandeld alsof zij aan een regeling in de lidstaat van ontvangst zijn betaald.

Dit artikel geldt alleen voor zover de lidstaat van ontvangst het recht heeft belastingen te heffen. Het is derhalve niet van invloed op de fiscale behandeling van pensioenbijdragen als de lidstaat van oorsprong het recht om belasting te heffen behoudt, bijvoorbeeld wanneer het gaat om detacheringen van zeer korte duur en gedetacheerden daardoor geen fiscaal ingezetene van de lidstaat van ontvangst worden. Het artikel heeft evenmin gevolgen voor de toekenning van het recht om belastingen te heffen waartoe lidstaten bij bilaterale overeenkomsten besluiten.

Het artikel is zowel van toepassing op de door de gedetacheerde werknemer betaalde bijdragen als op de door een andere partij, zoals zijn of haar werkgever, betaalde bijdragen. De door dit artikel bepaalde fiscale behandeling omvat alle verminderingen of kredieten die worden toegestaan met betrekking tot pensioenbijdragen. Het artikel omvat ook de belasting op, of vrijstelling van, bijdragen van de gedetacheerde werknemer of de werkgever.

Evenals artikel 6 is dit artikel alleen van toepassing als de bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat waar de gedetacheerde werknemer onmiddellijk voorafgaand aan zijn detachering heeft gewerkt, worden voortgezet. Op die manier is het gericht op authentieke gevallen waarin een werknemer zijn rechten bij een aanvullende pensioenregeling waarbij hij of zij reeds is aangesloten, wenst te blijven opbouwen tijdens de detachingsperiode.

Artikel 8

De deelnemers moeten adequaat worden geïnformeerd over hun rechten op aanvullende pensioenuitkeringen. Zij moeten in de gelegenheid worden gesteld om de gevolgen van een verandering van werkkring in een andere lidstaat voor de hoogte van hun pensioen te beoordelen, en zij moeten volledige informatie ontvangen over de eventuele keuzemogelijkheden zoals bijvoorbeeld de kapitaalwaarde van hun opgebouwde pensioen als zij besluiten hun rechten over te dragen (wanneer de aard van de regeling dat toelaat), over de mogelijk tussen de lidstaten bestaande akkoorden, en over de hoogte van de

pensioenuitkering die zij ontvangen wanneer zij besluiten hun rechten bij dezelfde regeling te laten.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 9

Dit artikel stelt de lidstaten eenvoudigweg in staat de bepalingen van artikel 6 toe te passen op detacheringen die op of na de datum van inwerkingtreding van de richtlijn beginnen.

Artikel 10

Standaardbepaling die ook in andere richtlijnen voorkomt en betrekking heeft op het recht van betrokkenen zich tot de rechter te wenden.

Artikel 11

Overeenkomstig de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement van 3 mei 1995 (COM(95) 162 def.) betreffende de rol van sancties voor de tenuitvoerlegging van de communautaire wetgeving op het gebied van de interne markt, bevat de richtlijn een slotbepaling inzake sancties.

Artikel 12

Dit artikel bevat de standaardbepalingen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de richtlijn. De lidstaten moeten over een redelijke termijn beschikken om aan de bepalingen van de richtlijn te voldoen. Met betrekking tot bepaalde aspecten van de richtlijn, zoals de voorwaarden die het behoud van verworven rechten beheren, mogen de werkgevers en werknemers in sommige pensioenregelingen gezamenlijk de nodige regelingen overeenkomen en deze invoeren. In verband hiermee moeten de lidstaten echter alle nodige maatregelen treffen om hen in staat te stellen de nakoming van de richtlijn te waarborgen. De lidstaten zijn niettemin verplicht alle nodige maatregelen te nemen om aan deze richtlijn te voldoen. Ter wille van de transparantie en in de geest van het Verdrag inzake de Europese Unie moeten de lidstaten bij elke maatregel ter omzetting van de richtlijn daarnaar verwijzen. Zoals gebruikelijk zal de Commissie ook verslag uitbrengen aan de Raad over de toepassing van de richtlijn en zo nodig wijzigingen voorstellen.

Artikel 13

Standaardbepaling, die vaststelt wanneer de richtlijn van kracht wordt.

Artikel 14

Artikel 14 geeft aan dat de richtlijn gericht is tot de lidstaten.

V. MOTIVERING INZAKE SUBSIDIARITEIT

Het voorstel beantwoordt aan de twee criteria van het subsidiariteitsbeginsel, namelijk de noodzaak en de evenredigheid, zoals neergelegd in artikel 3B van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Eenzijds is de communautaire maatregel noodzakelijk voor het vrij verkeer van de werkenden. Deze fundamentele vrijheid van het Verdrag vormt een van de vier pijlers van de interne markt, getuige artikel 48 van het Verdrag. Terwijl werkenden die van deze vrijheid gebruik maken, hun wettelijke sociale-zekerheidsrechten sedert 1958 beschermd weten krachtens verordeningen tot coördinatie van de verschillende nationale regelingen, zijn hun rechten uit hoofde van aanvullende pensioenregelingen niet beschermd. Het verlies van die rechten vormt voor de werkenden ontegenzeggelijk een belemmering voor het vrij verkeer. Aangezien de bedrijfspensioenregelingen echter bedoeld zijn als aanvulling op of ter vervanging van de wettelijke, vormen zij er als het ware de pendant van. Zoals is onderstreept in de mededeling van de Commissie van maart 1997 "Modernisering en verbetering van de sociale bescherming in de Europese Unie", lijkt het huidige coördinatiesysteem voor de wettelijke regelingen niet het aangewezen systeem te zijn voor aanvullende regelingen. De Europese Gemeenschap heeft daarom de plicht om een specifiek instrument goed te keuren dat geschikt is om de kwestie van de pensioenrechten uit hoofde van aanvullende stelsels te regelen.

Anderzijds staat het gebruik van wetgeving (d.w.z. wettelijk bindende verplichtingen) duidelijk in verhouding tot het doel, namelijk daadwerkelijk vrij verkeer, waar aanpassingen in de nationale wetgeving noodzakelijk zijn. Een richtlijn blijkt in dit geval het meest aangewezen juridisch instrument. Zij is trouwens typerend voor de werking van het subsidiariteitsbeginsel in zoverre dat zij alleen de hoofddoelstellingen vaststelt die door de lidstaten moeten worden bereikt en niet in detail treedt over de organisatie en het functioneren van de regelingen in de lidstaten. Ter gelegenheid van de goedkeuring van de Europese Akte was er juist op gewezen dat dit juridisch instrument in het kader van de totstandbrenging van de "ruimte zonder grenzen" de voorkeur verdient. De richtlijn laat de lidstaten dus voldoende handelingsvrijheid, hetgeen in het geval van de uiteenlopende aanvullende pensioenregelingen uitstekend van pas komt.

VI. FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL

De lidstaten, beheerders van pensioenfondsen, werkgevers en andere personen die zich met aanvullende pensioenregelingen bezighouden, mogen geen grote moeilijkheden ondervinden bij het zich aanpassen aan de bepalingen van het nieuwe voorstel voor een richtlijn.

Door middel van dit voorstel wil de Commissie de grensoverschrijdende mobiliteit van werknemers en zelfstandigen in de interne markt verbeteren. Het voorstel omvat het behoud van aanvullende pensioenrechten, grensoverschrijdende betaling van uitkeringen, en, met betrekking tot gedetacheerde werknemers, de mogelijkheid om bijdragen aan hun aanvullende pensioenregeling in hun lidstaat van oorsprong voort te zetten.

Artikel 4 voorziet in het behoud van verworven rechten wanneer iemand naar een andere lidstaat verhuist op voorwaarde dat, in overeenstemming met de regels van de pensioenregeling in kwestie, deze persoon zijn rechten behoudt indien hij binnen dezelfde staat verhuist. Als gevolg daarvan legt de richtlijn niet meer financiële verantwoordelijkheden op aan de betrokken pensioenregeling dan het geval zou zijn indien

de persoon binnen dezelfde lidstaat van werk was veranderd. Met andere woorden, de door de werkende op het ogenblik dat hij of zij beslist zich te verplaatsen naar een andere lidstaat verworven rechten blijven onderworpen aan de regels van de aanvullende pensioenregeling in kwestie. Indien de werkende er tegen die tijd niet in is geslaagd de minimumperiode om in aanmerking te komen voor de uitkeringen te voltooien, zal er geen verworven recht zijn dat kan worden behouden. Op dit vlak is de situatie van de werkende niet anders dan die van een collega die binnen dezelfde lidstaat voor een ander bedrijf gaat werken.

De tweede pijler van het voorstel is de waarborg van de grensoverschrijdende betaling van pensioenen. Dit mag geen bijkomende financiële kosten met zich brengen aangezien het slechts een bestaand principe van communautair recht weerspiegelt, het vrij verkeer van kapitaal, zoals bepaald in artikel 73B van het Verdrag. Deze bepaling heeft slechts declaratoire waarde met betrekking tot het bestaande communautair recht.

De derde pijler van het voorstel heeft betrekking op werknemers die tijdelijk vanuit een lidstaat in een andere worden gedetacheerd. Voor een indicatie van het aantal detacheringen uit hoofde van Verordening 1408/71 wordt verwezen naar het commentaar bij artikel 6. Er dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat slechts een klein percentage gedetacheerde werknemers bijdragen betaalt aan een aanvullende pensioenregeling. In 1990 werd een schatting gemaakt¹⁴ van het totaal aantal migrerende werknemers in de Europese Unie (niet alleen gedetacheerde werknemers) met aanvullende pensioenrechten. De schatting bedroeg 256.000 personen voor de toenmalige twaalf lidstaten, wat net iets meer dan tien procent bedroeg van het totale aantal migrerende werknemers. Meer dan 50% was afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk en Ierland.

Wat de werknemers in internationale ondernemingen betreft, zal deze bepaling in het bijzonder het detacheren van leidinggevend en hoger personeel in een andere lidstaat binnen het bedrijf of bij een dochteronderneming vergemakkelijken. Zie ook het commentaar op artikel 6 hierboven dat handelt over het gebruik van artikel 17 van Verordening 1408/71 en Aanbeveling 16 van de Administratieve Commissie voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers.

Tenslotte zij erop gewezen dat het lidstaten volgens dit voorstel vrij staat het terugwerkend effect van deze bepaling tot gedetacheerde werknemers te beperken.

Hoewel de mogelijke fiscale gevolgen van het voorstel op detachering moeilijk exact te voorspellen zijn, zullen de deze om de volgende redenen niet ingrijpend zijn. Ten eerste raakt de richtlijn niet aan de bilaterale overeenkomsten tussen de lidstaten in verband met het recht belastingen te heffen. Zij bestrijkt alleen de behandeling van aan een pensioenregeling voortgezette bijdragen voor zover de lidstaat van ontvangst het recht heeft belastingen te heffen. In veel gevallen, waar de detachering bijvoorbeeld van korte duur is, zal de gedetacheerde werknemer fiscaal ingezetene blijven van de lidstaat van oorsprong en zal hij kunnen blijven genieten van belastingverminderingen op bijdragen in die lidstaat.

¹⁴ Document voorgesteld aan het "International Seminar on the future of supplementary pension schemes in the European Community" (Internationaal seminar over de toekomst van aanvullende pensioenregelingen in de Europese Gemeenschap) door J. Jolliffe, Universiteit van Bremen, 1990.

Ten tweede vertegenwoordigt het aantal gedetacheerde werknemers met aanvullende pensioenregelingen slechts een klein percentage van alle werknemers (zie de opmerkingen hierboven).

Verder zijn de belastingbepalingen met betrekking tot gedetacheerde werknemers beperkt tot gevallen waarin de bijdragen aan een erkende pensioenregeling die gevestigd is in de lidstaat waar de gedetacheerde werknemer onmiddellijk voorafgaand aan zijn detachering heeft gewerkt, worden voortgezet. De precisering inzake het voortzetten van de bijdragen aan een regeling in de lidstaat van oorsprong moet voorkomen dat fiscale verschillen worden gebruikt om belastingen te ontduiken. Deze precisering zal ook de potentiële invloed van deze maatregel op de inkomsten beperken.

VII. STAND VAN DE RAADPLEGINGEN

Op 7 maart 1997 hebben de Commissie en vertegenwoordigers van de lidstaten een vergadering gehouden om een ontwerp-voorstel te bespreken. Twaalf lidstaten deden vervolgens meer gedetailleerde en technische schriftelijke opmerkingen aan de Commissie toekomen. Met de meeste hiervan is in het ontwerp-voorstel rekening gehouden.

Over het algemeen steunen de lidstaten de brede aanpak van het voorstel, en vinden dat het de mening van de groep op hoog niveau onder voorzitterschap van mevrouw Veil weerspiegelt, vooral met betrekking tot de manier waarop het principe van het behoud van verworven rechten in de ontwerp-tekst tot uiting komt.

Op 30 april 1997 is aan de sociale partners gevraagd commentaar te leveren op een ontwerp-voorstel, gevolgd door een op 26 mei 1997 gehouden seminar. Wat de schriftelijke opmerkingen van de sociale partners betreft, steunt de EVA het voorstel volledig. De CEC (Council of European Professional and Managerial Staff) steunt het ook, maar zou graag willen dat het verder gaat en onderstreept het probleem van de lange wachttijden. Dit probleem is aangekaart in het door de Commissie op 10 juni 1997 ingediende Groenboek over "Aanvullende pensioenen in de interne markt"¹⁵.

Eurocadres steunt het ontwerp-voorstel volledig terwijl UNICE de algemene aanpak ervan steunt, maar enkele bedenkingen heeft bij de formulering van een aantal bepalingen. In dit ontwerp is met verscheidene van hun opmerkingen rekening gehouden.

De CEC en UNICE hebben speciaal verzocht dat het voorstel ook belastingaspecten behandelt.

VIII. TOEPASSING IN DE EER-LANDEN

Het vrije verkeer van personen is een van de doelstellingen en beginselen van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER), die van kracht is geworden op 1 januari 1994. In het eerste hoofdstuk van deel drie dat betrekking heeft op het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal, zijn de artikelen 28, 29 en 30 gewijd aan het vrije verkeer van werknemers en zelfstandigen. Meer in het bijzonder omvat artikel 29 de reeds in artikel 51 van het EG-Verdrag geformuleerde beginselen in verband met de sociale zekerheid van personen die hun recht op vrij verkeer uitoefenen. Wanneer dit voorstel voor een richtlijn wordt goedgekeurd, moet het derhalve ook worden opgenomen in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.

¹⁵ Aanvullende pensioenen in de interne markt - een Groenboek. 10.6.1997, COM(97) 283.

**Voorstel voor een
RICHTLIJN VAN DE RAAD**

**betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers
en zelfstandigen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 51 en 235,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁶,

Gezien het advies van het Europees Parlement¹⁷,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité¹⁸,

Overwegende dat een van de fundamentele vrijheden van de Gemeenschap uit het vrije verkeer van personen bestaat; dat het Verdrag bepaalt dat de Raad met eenparigheid van stemmen de maatregelen vaststelt welke op het gebied van de sociale zekerheid voor de totstandkoming van het vrije verkeer van werkenden noodzakelijk zijn;

Overwegende dat de sociale zekerheid van de werkenden door wettelijke en door aanvullende sociale-zekerheidsregelingen wordt gewaarborgd;

Overwegende dat de reeds door de Raad vastgestelde wetgeving ter bescherming van de sociale-zekerheidsrechten van werkenden die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, alsmede van hun gezinsleden, en meer in het bijzonder Verordeningen (EEG) nr. 1408/71¹⁹ en nr. 574/72²⁰, slechts op de wettelijke pensioenregelingen betrekking hebben;

Overwegende dat de Europese Raad in zijn vergadering te Amsterdam op 16 en 17 juni 1997 nogmaals het belang heeft benadrukt dat door hem aan een goed functionerende interne markt wordt gehecht als zijnde essentieel onderdeel van de globale strategie om het concurrentievermogen, de economische groei en de werkgelegenheid in de gehele Unie te bevorderen;

¹⁶ PB nr. C

¹⁷ PB nr. C

¹⁸ PB nr. C

¹⁹ PB nr. L 149 van 5.7.1971, blz. 2; Verordening laatstelijk bijgewerkt bij Verordening (EG) nr. 118/97 (PB nr. L 28 van 30.1.1997, blz. 1) en laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1290/97 (PB nr. L 176 van 4.7.1997, blz. 1).

²⁰ PB nr. L 74 van 27.3.1972, blz. 1; Verordening laatstelijk bijgewerkt bij Verordening (EG) nr. 118/97; zie ook noot 19).

Overwegende dat genoemde Europese Raad hiertoe in zijn Resolutie over groei en werkgelegenheid²¹ concrete acties heeft goedgekeurd om zoveel mogelijk vooruitgang te boeken bij de definitieve totstandkoming van de interne markt: doeltreffender voorschriften, opheffing van de voornaamste nog resterende marktverstoringen, vermindering van schadelijke concurrentie op fiscaal gebied, de sectoriële belemmeringen voor marktintegratie wegwerken en een interne markt bieden die ten voordele van alle burgers is;

Overwegende dat de Raad in zijn Aanbeveling 92/442/EEG van 27 juli 1992 betreffende de convergentie van de doelstellingen en het beleid op het gebied van sociale bescherming²² de lidstaten in punt I.B.5.h) aanbeveelt “zo nodig <te> bevorderen dat de voorwaarden voor het verkrijgen van pensioenrechten, met name van rechten op aanvullend pensioen, worden bijgesteld ten einde de belemmeringen voor de mobiliteit van werknemers weg te nemen”;

Overwegende dat deze doelstelling slechts kan worden bereikt indien de rechten op aanvullend pensioen adequaat worden beschermd wanneer een werkende zich van een lidstaat naar een andere begeeft;

Overwegende dat het vrije verkeer van personen, een van de hoekstenen van de Gemeenschap, niet tot werknemers is beperkt maar in het kader van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening ook voor zelfstandigen geldt;

Overwegende dat de werkenden, willen zij hun recht van vrij verkeer daadwerkelijk kunnen uitoefenen, met betrekking tot het behoud van hun verworven rechten uit hoofde van een aanvullende pensioenregeling bepaalde garanties dienen te krijgen;

Overwegende dat de lidstaten de nodige maatregelen moeten nemen om de betaling van de uitkeringen uit hoofde van aanvullende pensioenregelingen aan de deelnemers en ex-deelnemers, alsmede aan hun gezinsleden en nabestaanden in alle lidstaten te waarborgen, aangezien alle beperkingen van het vrij verkeer van betalingen en kapitaal thans krachtens artikel 73 B van het Verdrag verboden zijn;

Overwegende dat, om het uitoefenen van het recht op vrij verkeer te bevorderen, de nationale regelgevingen dienen te worden aangepast om ervoor te zorgen dat bijdragen aan een in een lidstaat getroffen aanvullende pensioenregeling door of namens werkenden die voor een korte tijdspanne in een andere lidstaat worden gedetacheerd, kunnen worden voortgezet;

Overwegende dat in dit kader het Verdrag niet enkel wegneming van elke op nationaliteit gebaseerde discriminatie vereist, maar ook opheffing van elke nationale maatregel die het voor de werkenden moeilijker of minder aantrekkelijk maakt hun door het Verdrag gewaarborgde rechten op fundamentele vrijheden zoals zij in opeenvolgende arresten door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen zijn geïnterpreteerd, uit te oefenen;

²¹ PB nr. C 236 van 2.8.1997, blz 3.

²² PB nr. L 245 van 26.8.1992, blz. 49.

Overwegende dat deze richtlijn, op het tot de gedetacheerde werkenden beperkte toepassingsgebied, niets afdoet aan de noodzaak om een passende oplossing te vinden voor het vraagstuk van de belasting op aanvullende pensioenen in de Gemeenschap;

Overwegende dat werkenden die van hun recht van vrij verkeer gebruik maken, door de beheerders van aanvullende pensioenregelingen adequaat dienen te worden ingelicht, in het bijzonder over de te hunner beschikking staande keuzemogelijkheden;

Overwegende dat deze richtlijn de toepasselijkheid op aanvullende pensioenregelingen van de regels inzake de interne markt en de mededingingsregels van het Verdrag onverlet laat;

Overwegende dat de Gemeenschap, wegens de verscheidenheid aan aanvullende sociale-zekerheidsregelingen, slechts een algemeen kader van doelstellingen dient vast te stellen dat de lidstaten in hun keuze van de middelen om aan die doelstellingen uitvoering te geven, vrij laat;

Overwegende dat de lidstaten, om deze doelstellingen te bereiken, hun nationale wetgeving dienen aan te passen; dat daarom een richtlijn het geschikte rechtsinstrument is;

Overwegende dat de lidstaten overeenkomstig de in artikel 3 B van het Verdrag genoemde subsidiariteits- en evenredigheidsbeginselen de doelstellingen van deze richtlijn niet op afdoende wijze kunnen bereiken, welke doelstellingen bijgevolg beter door de Gemeenschap kunnen worden bereikt; dat deze richtlijn zich tot het voor het bereiken van die doelstellingen vereiste minimum beperkt en niet verder gaat dan hetgeen daartoe noodzakelijk is,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Doelstelling en werkingssfeer

Artikel 1

Deze richtlijn heeft tot doel te waarborgen dat de rechten – hetzij reeds verworven, hetzij nog verworven wordend – van deelnemers aan aanvullende pensioenregelingen die zich van de ene naar de andere lidstaat verplaatsen, adequaat worden beschermd. Deze bescherming betreft met name het behoud van de pensioenrechten uit hoofde van zowel vrijwillige als verplichte aanvullende regelingen, met uitzondering van regelingen die reeds door Verordening (EEG) nr. 1408/71 worden bestreken.

Artikel 2

Deze richtlijn is van toepassing op de deelnemers aan aanvullende pensioenregelingen die in een of meer lidstaten rechten hebben verworven of doende zijn deze te verwerven, alsmede op hun gezinsleden en nabestaanden.

HOOFDSTUK II

Definities

Artikel 3

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) "aanvullend pensioen": de invaliditeits-, ouderdoms- of nabestaandenuitkering ter aanvulling op of ter vervanging van de uitkeringen die voor dezelfde risico's door de wettelijke sociale-zekerheidsregelingen worden verstrekt;
- b) "aanvullende pensioenregeling": elke ondernemings-, bedrijfs- en beroepspensioenregeling en collectieve voorziening met hetzelfde doel, zoals een groepsverzekeringscontract, een per bedrijfstak of sector gesloten en via het omslagstelsel gefinancierde regeling, een op kapitalisatie gebaseerde regeling of een uit pensioenreserves bekostigde pensioentoezegging ter verschaffing van een aanvullend pensioen aan werknemers of zelfstandigen;
- c) "erkende aanvullende pensioenregeling": een aanvullende pensioenregeling die, in de lidstaat waar deze is getroffen, voldoet aan de door die lidstaat gestelde voorwaarden voor het toestaan van bijzondere belastingverlichtingen die in verband met aanvullende pensioenvoorziening voorhanden zijn;
- d) "pensioenrechten": alle uitkeringen waarop een deelnemer aan de regeling uit hoofde van een aanvullende pensioenregeling recht heeft;
- e) "verworven pensioenrechten": de rechten op uitkeringen die verkregen zijn na aan de in de bepalingen van de aanvullende pensioenregelingen voorgeschreven minimumvoorwaarden, met name ten aanzien van de voorgeschreven wachttijd, te hebben voldaan; "wachttijd": ieder tijdvak dat voor de toelating tot een aanvullende pensioenregeling en voor het verkrijgen van rechten uit hoofde van deze aanvullende pensioenregeling in aanmerking wordt genomen;
- f) "werkende": een werknemer of een zelfstandige;
- g) "gedetacheerd werknemer": een werkende die in een andere lidstaat wordt gedetacheerd om daar te werken en die onder de bepalingen van Titel II van Verordening (EEG) 1408/71 aan de wetgeving van de lidstaat van oorsprong onderworpen blijft; "detachering" dient dienovereenkomstig te worden geïnterpreteerd;
- h) "lidstaat van oorsprong": de lidstaat waar een werkende onmiddellijk voorafgaand aan de detachering heeft gewerkt en waar de aanvullende pensioenregeling waarbij deze is aangesloten, is gevestigd;
- i) "lidstaat van ontvangst": de lidstaat waar een werkende wordt gedetacheerd.

HOOFDSTUK III

Maatregelen ter bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van zich binnen de Europese Unie verplaatsende werkenden

Artikel 4

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te waarborgen dat de verworven pensioenrechten van deelnemers aan een aanvullende pensioenregeling behouden blijven wanneer zij zich van een lidstaat naar een andere begeven. Hiertoe dragen de lidstaten ervoor zorg dat wordt gewaarborgd dat deelnemers voor wie geen bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling meer worden betaald als gevolg van het feit dat zij zich van een lidstaat naar een andere hebben begeven, hun verworven pensioenrechten volledig behouden in ten minste dezelfde omvang als deelnemers waarvoor geen bijdragen meer worden betaald maar die in de lidstaat in kwestie blijven. Dit artikel is ook van toepassing op hun gezinsleden en hun nabestaanden.

Artikel 5

De lidstaten dragen ervoor zorg dat aanvullende pensioenregelingen aan de deelnemers ervan, alsmede aan hun gezinsleden en hun nabestaanden, in andere lidstaten alle hun uit hoofde van deze aanvullende pensioenregelingen verschuldigde prestaties integraal uitkeren.

Artikel 6

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om mogelijk te maken dat de bijdragen die aan een in de lidstaat van oorsprong gevestigde aanvullende pensioenregeling zijn verschuldigd, door of namens een gedetacheerde werkende die tijdens het tijdvak van zijn of haar detachering aan een dergelijke regeling in de lidstaat van ontvangst deelneemt, kunnen worden voortgezet.
2. Indien de betaling van bijdragen aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van oorsprong krachtens lid 1 wordt voortgezet, erkent de lidstaat van ontvangst deze als gelijkwaardig aan de, aan een aanvullende pensioenregeling in de lidstaat van ontvangst betaalde bijdragen.

Artikel 7

Indien de bijdragen aan een erkende aanvullende pensioenregeling in overeenstemming met artikel 6, lid 1, worden voortgezet, behandelt de lidstaat van ontvangst, voor zover deze het recht heeft belastingen te heffen, dergelijke bijdragen op dezelfde wijze als deze aan een vergelijkbare, in de lidstaat van ontvangst gevestigde aanvullende pensioenregeling betaalde bijdragen zou behandelen.

Artikel 8

De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat de beheerders van aanvullende pensioenregelingen de deelnemers aan hun regelingen adequaat inlichten over hun pensioenrechten en over de mogelijkheden die hen uit hoofde van de regeling worden geboden wanneer zij zich naar een andere lidstaat begeven.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 9

De lidstaten kunnen bepalen dat de bepalingen van artikel 6 slechts van toepassing zijn op detacheringen die op of na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn beginnen.

Artikel 10

De lidstaten nemen in hun interne rechtsorde de nodige maatregelen op om eenieder die zich door niet-toepassing van de bepalingen van deze richtlijn benadeeld acht, de mogelijkheid te bieden om zijn rechten langs gerechtelijke weg te doen gelden na eventueel beroep te hebben gedaan op andere bevoegde instanties.

Artikel 11

De lidstaten stellen het stelsel van sancties op inbreuken op de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen vast en treffen alle maatregelen die nodig zijn om de daadwerkelijke toepassing van die sancties te waarborgen. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk 18 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn in kennis van de relevante bepalingen en delen haar zo spoedig mogelijk eventuele latere wijzigingen mede.

Artikel 12

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk 18 maanden na de datum van haar inwerkingtreding aan deze richtlijn te voldoen, respectievelijk dragen ervoor zorg dat uiterlijk op die datum werkgevers en werknemers langs de weg van overeenkomsten de nodige bepalingen invoeren, waarbij de lidstaten de nodige maatregelen dienen te treffen teneinde te allen tijde voor de bij deze richtlijn vereiste resultaten te kunnen instaan. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Bovendien lichten zij de Commissie in over de nationale autoriteiten waarmee met betrekking tot de tenuitvoerlegging van deze richtlijn contact dient te worden gelegd.

2. De lidstaten delen de Commissie uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het door deze richtlijn bestreken gebied vaststellen.

De lidstaten dienen, uiterlijk op dezelfde datum, een correlatietabel in van de reeds bestaande of ter naleving van elke bepaling van deze richtlijn ingevoerde nationale bepalingen.

3. Aan de hand van de door de lidstaten verstrekte informatie stelt de Commissie binnen zes jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn voor het Europees Parlement, voor de Raad, en voor het Economisch en Sociaal Comité een verslag op.

In het verslag wordt de toepassing van de richtlijn behandeld en daarin worden, in voorkomend geval, eventueel nodig gebleken wijzigingen voorgesteld.

Artikel 13

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op de datum van bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 14

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De Voorzitter

**TOELICHTING INZAKE DE GEVOLGEN
EVALUATIE VAN DE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN, MET NAME HET MIDDEN- EN
KLEINBEDRIJF (MKB)**

Titel van het voorstel: Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen

Referentienummer van het document: 97003

HET VOORSTEL

1. Waarom is, rekening houdend met het subsidiariteitsbeginsel, *communautaire* wetgeving op dit gebied noodzakelijk en wat zijn de hoofddoelstellingen ervan?

De voorgestelde richtlijn is noodzakelijk om het vrij verkeer van personen te bevorderen. Doordat de richtlijn werknemers in staat stelt om hun rechten op aanvullend pensioen te behouden, zullen deze namelijk eerder geneigd zijn om van hun recht van vrij verkeer gebruik te maken.

GEVOLGEN VOOR DE ONDERNEMINGEN

2. Op welke ondernemingen is het voorstel van toepassing?

De voorgestelde richtlijn heeft gevolgen voor alle ondernemingen met banden met een aanvullende pensioenregeling, d.w.z. hoofdzakelijk verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, onderlinge maatschappijen, coöperatieve verenigingen, sociale-verzekeringsinstellingen, enz.

Aangezien de bedrijfsgrootte geen criterium is, heeft de richtlijn mogelijk ook gevolgen voor het midden- en kleinbedrijf, maar verwacht wordt dat hun aantal tamelijk beperkt is. Over het algemeen zijn het namelijk vooral de werknemers van grote bedrijven die de gevolgen van de richtlijn zullen ondervinden.

Het aantal betrokken ondernemingen in de diverse lidstaten is zeer verschillend omdat de aanvullende pensioenregelingen in de Europese Gemeenschap onderling sterk uiteenlopen. Voor het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Duitsland heeft de richtlijn bij voorbeeld bijzonder grote gevolgen.

3. Welke maatregelen moeten de ondernemingen nemen om aan de eisen van het voorstel te voldoen?

De richtlijn is gericht tot de lidstaten. De maatregelen die zij zullen nemen, zullen uiteraard gevolgen hebben voor de ondernemingen die aanvullende pensioenregelingen

beheren, aangezien zij de op grond van de richtlijn vastgestelde nationale regelgeving zullen moeten naleven.

Er dient onderscheid te worden gemaakt tussen de bepalingen die de lidstaten tot maatregelen verplichten (de artikelen 4, 5, 6, 7 en 8), en die welke de lidstaten aanmoedigen of uitnodigen iets te doen (art. 7, art. 1), want in dit laatste geval hoeven de ondernemingen natuurlijk alleen maar bijzondere maatregelen te treffen als de lidstaten besluiten om de situatie te verbeteren of indien de verantwoordelijkheid volledig bij de lidstaten ligt.

Uitgaande van dit onderscheid volgen hier de verschillende aspecten die de richtlijn behandelt. Er zij evenwel op gewezen dat het in elke lidstaat met de pensioenrechten anders gesteld is, zodat sommige lidstaten en bijgevolg ondernemingen die aanvullende pensioenregelingen beheren, reeds aan een aantal van deze voorschriften voldoen. Met andere woorden, niet in alle lidstaten zullen de aanpassingen op grond van de richtlijn even ingrijpend zijn.

De vijf aspecten die in de richtlijn worden aangesneden, zijn:

1. Behoud van verworven rechten (art. 4)
2. Betaling van uitkeringen in een andere lidstaat (art. 5)
3. Handhaving van de oorspronkelijke aansluiting (art. 6)
4. Fiscaliteit (art. 7)
5. Recht op informatie (art. 8).

1. Behoud van verworven rechten

De pensioenfondsen moeten maatregelen nemen om iedere verzekerde de garantie te geven dat hij wanneer hij uit het pensioenfonds treedt, d.w.z. zijn deelneming aan de pensioenregeling beëindigt wanneer hij van werkkring verandert in een andere lidstaat, zijn verworven rechten ten minste in dezelfde mate behoudt als de werknemers die binnen dezelfde lidstaat van werkkring veranderen. Het blijkt dat dit in de meeste lidstaten normaliter reeds het geval is.

Bovendien moeten de ondernemingen in het kader van vaste-bedragenregelingen de opgebouwde pensioenaanspraken regelmatig aanpassen ten einde waardevermindering te voorkomen. Voorlopig kennen alleen Oostenrijk (pensioenreserves en pensioenfondsen), Finland (TEL en geregistreerde particuliere regelingen), Ierland en het Verenigd Koninkrijk een vorm van indexering van de pensioenrechten van ex-deelnemers. In de andere lidstaten zal de richtlijn dus zeker tot aanpassing van de wetgeving moeten leiden.

Bij vaste-premieregelingen is dat niet het geval, omdat de situatie in de lidstaten in overeenstemming blijkt te zijn met de richtlijn. De Franse aanvullende pensioenregelingen AGIRC en ARRCO werken echter volgens het omslagstelsel, waardoor zij de slapende pensioenaanspraken kunnen aanpassen aan de gemiddelde loonontwikkeling van de actief deelgerechtigden.

2. Betaling van uitkeringen in een andere lidstaat

De ondernemingen die aanvullende pensioenregelingen beheren, zijn krachtens artikel 73 en volgende van het Verdrag nu al verplicht alle aan deelnemers en ex-deelnemers

verschuldigde uitkeringen integraal in een andere lidstaat uit te betalen. Het is van essentieel belang dat reeds toegekende uitkeringen ook in de toekomst worden uitbetaald.

3. Handhaving van de oorspronkelijke aansluiting

De ondernemingen worden verplicht de werknemer aan een aanvullende pensioenregeling van zijn lidstaat van herkomst te laten blijven deelnemen wanneer zijn vertrek naar het buitenland van tijdelijke aard en terugkeer waarschijnlijk is. De consequenties van dit artikel 6 voor de ondernemingen uit wetgevingsoogpunt zijn aanzienlijk. Dat stelt werknemers bij multinationals in staat bij de regeling van het concern in hun land van herkomst aangesloten te blijven.

4. Fiscaliteit

Artikel 7, dat uiterst flexibel is, heeft geen gevolgen voor het bedrijfsleven, aangezien het alleen de belastingdienst aangaat.

5. Recht op informatie

Dat artikel 8 de nodige consequenties voor de ondernemingen heeft, moge duidelijk zijn. De aanvullende pensioenfondsen en de ondernemingen zelf zijn verplicht duidelijke informatie te verschaffen, en de lidstaten zullen dit wettelijk moeten regelen. De ondernemingen zijn verplicht tot het regelmatig verstrekken van duidelijke informatie aan de deelnemers aan hun pensioenregelingen opdat deze met kennis van zaken een beslissing kunnen nemen wanneer zij het voornemen hebben om in een andere lidstaat te gaan werken. Dit betekent dat zij de behoeften van de aangeslotenen vroegtijdig moeten onderkennen, steeds nauw met hen in contact moeten blijven en een open oor moeten hebben voor hun wensen.

Ten slotte heeft de richtlijn ontegenzeggelijk consequenties, voornamelijk uit het oogpunt van wetgeving, voor ondernemingen die aanvullende pensioenregelingen beheren. Over het algemeen leiden de verplichtingen van de ondernemingen niet tot ingrijpende veranderingen in de huidige nationale regelgeving, maar maken zeker aanpassingen in de wetgeving noodzakelijk, en zullen de ondernemingen zich in de praktijk veel meer open moeten opstellen. Er zij op gewezen dat dit effect verzacht wordt door de bepaling in artikel 9 dat aan de richtlijn geen terugwerkende kracht wordt verleend.

4. Welke economische effecten kan het voorstel hebben?

a. op de werkgelegenheid

Aangezien de richtlijn bijdraagt tot een daadwerkelijk vrij verkeer van de werknemers, zijn de gunstige effecten voor de werkgelegenheid duidelijk. De werknemers zullen minder aarzelen een baan in een andere lidstaat te aanvaarden omdat zij zich niet langer hoeven te laten afschrikken door een verlies van hun rechten op aanvullend pensioen. De werknemers hebben aldus de mogelijkheid om te reageren op vacatures uit andere lidstaten en hebben zo een grotere kans op werk dat aan hun kwalificaties beantwoordt. Zelfstandigen hebben ook de mogelijkheid zich in een lidstaat of een regio te vestigen waar de vooruitzichten voor hun zaak beter zijn. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt kunnen zo beter op elkaar worden afgestemd, hetgeen de werkgelegenheid ten goede

komt en bovendien bijdraagt tot de economische en sociale samenhang van de Europese Unie.

b. op de investeringen en de oprichting van nieuwe ondernemingen

De aanvullende pensioenregelingen worden niet in alle lidstaten op dezelfde wijze gefinancierd. Maar de wijze van financiering (kapitaaldekkingssysteem; omslagstelsel; "pay-as-you-go", het aanleggen van een pensioenreserve ten laste van de winst- en verliesrekening of activa ondergebracht bij een pensioenfonds) is in hoge mate bepalend voor de situatie in de praktijk, met name wat de beleggingen betreft.

De financiering van particuliere pensioenen geschiedt vaak door middel van het kapitaaldekkingssysteem. Dit is een manier van financieel kapitaalbeheer met beleggingen en winstaanwas. Hierbij worden vaste bijdragen gehanteerd. De pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen maken van dit systeem het meest gebruik. Hierdoor wordt een grote hoeveelheid kapitaal opgebouwd, met name in lidstaten waar dit systeem het meest gangbaar is. Zelfs in de andere lidstaten kan op deze manier het kapitaalvolume worden vermeerderd.

In de regelingen volgens het omslagstelsel worden geen reserves opgebouwd, behalve in de vorm van risicovoorzieningen. Trouwens, de Franse aanvullende regelingen AGIRC en ARRCO maken geen gebruik van de in artikel 4 van het richtlijnvoorstel bedoelde methode volgens welke de slapende aanspraken "spaargeld" vertegenwoordigen, dat kan worden belegd.

De financieringsmethode door middel van pensioenreserves verschilt van het kapitaaldekkingssysteem doordat daarmee geen activa bijeen worden gebracht met het doel die op de kapitaalmarkt te beleggen. Deze techniek is echter uit financieel oogpunt belangrijk omdat zij voor de onderneming een goede bron van zelffinanciering vormt.

Financiering door een pensioenfonds lijkt sterk op het kapitaaldekkingssysteem. De spaargelden worden namelijk opnieuw in de economie geïnvesteerd door beleggingen in effecten of op de kapitaalmarkt. Het rendement van deze beleggingen behoort aan het pensioenfonds toe, dat het opnieuw kan beleggen.

c) op het concurrentievermogen van de ondernemingen

Het voorstel voor een richtlijn heeft naar verwachting geen belangrijke financiële consequenties voor de ondernemingen. In die gevallen echter waarin aanpassingen ten gevolge van nieuwe nationale regelgeving op grond van de richtlijn voor de ondernemingen financiële gevolgen zouden hebben, wordt dit kostenelement door de in de richtlijn aanbevolen geleidelijke aanpak verzacht. Zo de in de lidstaten aan te brengen aanpassingen om zich naar de voorstellen te richten al gevolgen hebben, dan liggen deze op een ander niveau, zoals de wetgeving en vooral het beeld dat werkgevers, bestuurders en belastingautoriteiten van oudsher hebben van werknemers die in de loop van hun beroepsleven naar het buitenland vertrekken.

De daadwerkelijke mobiliteit van de werknemers kan niet anders dan een kwaliteitsfactor voor de ondernemingen en hun produktiviteit vormen, aangezien zij de arbeidsmarkt flexibeler en de overdracht van vakkennis en ervaring op Europese schaal mogelijk maakt.

Bovendien draagt de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen ontegenzeggelijk bij tot de motivering van het personeel.

5. Houdt het voorstel maatregelen in waarmee beoogd wordt rekening te houden met de specifieke situatie van het midden- en kleinbedrijf?

Het voorstel voor een richtlijn maakt geen onderscheid naar bedrijfsgrootte, zodat het geen specifieke maatregelen voor het MKB bevat. Aangezien echter maar weinig kleine en middelgrote ondernemingen aanvullende pensioenregelingen hebben, worden deze slechts marginaal getroffen.

RAADPLEGING

6. Lijst van de organisaties die over het voorstel zijn geraadpleegd en overzicht van de wezenlijke elementen van hun standpunt.

De Commissie heeft de lidstaten, de sociale partners en vertegenwoordigers van aanvullende pensioenregelingen geraadpleegd.

De lidstaten stemmen over het algemeen in met de brede opzet van het voorstel aangezien de standpunten van de Groep op hoog niveau inzake het vrij verkeer (voorgezeten door mevrouw Veil) en de beginselen van het Verdrag hierin tot uiting komen.

Wat de sociale partners betreft, wordt het voorstel vooral toegejuicht door het EVV, dat het beschouwt als een eerste stap voor het verwijderen van alle belemmeringen voor vrij verkeer.

De CEC (Raad van Europees hoger en leidinggevend personeel) steunt het voorstel eveneens, maar zou het graag verder uitbreiden en wijst daarbij op het probleem van de lange opbouwperiodes. Dit probleem is ook aan de orde gesteld in het op 10 juni door de Commissie gepresenteerde Groenboek "Aanvullende pensioenen in de interne markt"²³.

Eurocadres zegt het voorstel volledig te steunen, terwijl UNICE de grote lijnen van het voorstel wel goedkeurt, maar toch enige bezorgdheid uitspreekt ten aanzien van de formulering van enkele bepalingen. De vereniging "Europe and Enterprises" schaart zich volledig achter het voorstel van de Commissie. Enkele van de door deze organisaties gemaakte opmerkingen zijn al verwerkt in het huidige voorstel. Zo biedt artikel 11 de sociale partners nu de mogelijkheid om gezamenlijk tot overeenstemming te komen over en te zorgen voor de nodige regelingen om aan de bepalingen van de richtlijn te voldoen. Het EVV en UNICE hebben uitdrukkelijk verzocht om meer aandacht voor belastingkwesties in het voorstel. Met artikel 7 is aan deze bezorgdheid gehoor gegeven.

Vertegenwoordigers van aanvullende pensioenregelingen (EFRP) zijn grote voorstanders van de gekozen benaderingswijze waarbij rekening is gehouden met de bevindingen van de groep op hoog niveau.

²³ "Aanvullende pensioenen in de interne markt - Een Groenboek", 10 juni 1997, COM(97)283.

ISSN 0254-1513

COM(97) 486 def.

DOCUMENTEN

NL

05 10 09 06

Catalogusnummer : CB-CO-97-524-NL-C

ISBN 92-78-25788-5

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg

28